GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.
„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḌI.
Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.
ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 150. *Mercurĭ, 22 Augustŭ (3 Septembre)* **1884.**

Brașovŭ în 21 Augustŭ (2 Sept.)

Publicămŭ mai josŭ rĕspunsurile, ce le-au primitŭ deputațiunile clerului românŭ de amêndouĕ confesiunile cu ocasiunea omagielorŭ aduse Maiestății Sale monarchului nostru la Aradŭ.

Scimŭ că cea mai fierbinte dorință a Maiestății Sale este, ca tóte popórele de sub sceptrulŭ sĕu se fie mulțămite și fericite. Scimŭ însĕ și aceea, că Maiestatea Sa ca monarchŭ constituționalŭ consultă înaltele sale enunțiărĭ, la asemenĭ ocasiunĭ, mai ântâiu cu consiliarii Sĕi dela guvernŭ și că prin urmare de ordinarŭ se oglindéză în aceste enunțiărĭ părerile guvernului.

Astfelŭ înaltele rĕspunsurĭ, date deputațilorŭ clerului românŭ la Aradŭ, conținŭ cu alte cuvinte aceleași espresiunĭ, carĭ au fostŭ cuprinse în rĕspunsurile ce le-a primitŭ astă tómnă clerulŭ nostru cu ocasiunea serbărilorŭ inaugurării Seghedinului.

Situațiunea politică interióră rĕmêindŭ totŭ aceea-șĭ, încâtŭ privesce poporulŭ românŭ, nu ne puteamŭ așteptá la o enunțiare deosebită din partea Domnitorului.

Ceea ce ne-a emoționatŭ însĕ de astădată într'unŭ modŭ estraordinarŭ, deșteptândŭ în noi dulcĭ reminiscințe de ale trecutului, este acelŭ pasagiu din rĕspunsulŭ datŭ deputațiunei comitatului Uniădóra, unde Maiestatea Sa ḍice:

„Sperezŭ — precum și dorescŭ — că nu mai este departe acelŭ timpŭ, când voiu avé ocasiune de a visitá frumósa Transilvania pe timpŭ mai îndelungatŭ și de a asigurá pe trămișii voștri și în țéra lorŭ natală de deosebita Mea grația.

Din aceste cuvinte grațióse și părintescĭ par'că ar rĕsuná făgăduința, că Maiestatea Sa în timpulŭ celŭ mai apropiatŭ va dedicá deosebita sa atențiune și îngrijire acestei țĕrĭ frumóse, care în fidelitatea ei către tronŭ nu a fostŭ până acuma întrecută de nicĭ una din țĕrile ce se află sub înaltulŭ sceptru alŭ Habsburgilorŭ.

Iubitulŭ nostru Domnitorŭ promite că va vení în țéra nóstră pe timpŭ mai îndelungatŭ, spre a asigurá poporațiunea transilvană de grația Sa deosebită.

Anunțarea prea înaltă a visitei Maiestății Sale ne împle de bucuria. Poporulŭ transilvanŭ întotdéuna a numĕratŭ între sĕrbătorile sale cele mai de frunte ḍilele, în carĭ avù norocirea de-a vedé în mijloculŭ sĕu pe Maiestatea Sa, dela care a primitŭ atâtea doveḍĭ de bunăvoință și de grația. Și acum poporulŭ nostru își îndréptă privirile către tronŭ, dela care așteptă mântuirea de multe rele și neajunsurĭ, carĭ îlŭ apasă cumplitŭ; către tronŭ, care este singurulŭ mijlocitorŭ alŭ păcii și alŭ bunei înțelegerĭ între popórele din acestŭ statŭ poliglotŭ.

Și într'adevĕrŭ, décă echilibrulŭ naturalŭ în acestŭ statŭ monarchicŭ poliglotŭ este atâtŭ de multŭ turburatŭ prin esclusivismulŭ, fanatismulŭ și intoleranța unei partide, care nu representă decâtŭ celŭ multŭ interesele specifice ale unei singure naționalitățĭ, de cine s'ar puté restabilí celŭ puținŭ în parte acestŭ echilibru, décă nu de puternica inițiativă a corónei?

Erá unŭ timpŭ, când poporulŭ transilvanŭ se putea adresá cu plângerile și dorințele sale de-a-dreptulŭ la capulŭ statului. P'atuncĭ multe durerĭ i s'au alinatŭ, multe dorințe i s'au împlinitŭ.

De când avemŭ însĕ unŭ ministerŭ responsabilŭ, situațiunea Ardélului în locŭ sĕ se amelioreze a devenitŭ cu totulŭ apĕsătóre, plângerile lui nu mai potŭ pĕtrunde până la tronŭ, căcĭ între poporulŭ nostru și corónă s'au vêrîtŭ acei factorĭ dușmănoșĭ cari, după ce ni-au secuestratŭ tóte drepturile naționale restabilite cu consimțĕmêntulŭ monarchului în anii 1863—4, voiescŭ acum sĕ secuestreze numai pentru sine și pentru binele lorŭ specificŭ chiar și simpatia, ce-o are Capulŭ statului către poporulŭ ardelénŭ.

Capulŭ statului și-a arĕtatŭ bucuria, că i se va dá ocasiune de a visitá frumósa Transilvania, aducându-și aminte de multele și marile servicii ce le-a făcutŭ mai alesŭ poporulŭ românŭ ardelénŭ dinastiei habsburgice. Maiestatea Sa se gândesce cu plăcere de a petrece câtva timpŭ în mijloculŭ acestui poporŭ credinciosŭ. Numai consiliarii sĕi, ministrii responsabilĭ ungurescĭ se vĕdŭ a nu fi convinșĭ încă de lealitatea și patriotismulŭ poporului românŭ, căcĭ după atâtea doveḍĭ totŭ îi mai cerŭ încă „fapte," prin carĭ sĕ-șĭ probeze înaintea lorŭ virtuțile strămoșescĭ.

Dér fie liniștițĭ consiliarii Maiestății Sale, căcĭ pe câtŭ de nestrămutată este alipirea poporului românŭ către tronŭ și patria, pe atâtŭ de înrădăcinată este în inima lui și hotărîrea de a luptá cu bărbăția până în sfirșitŭ și de-a nu odihní până ce nu-șĭ va redobêndí drepturile sale naționale răpite cu forța.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.«)

Pesta, 2 Septemvre. — Prințulŭ de corónă Rudolfŭ va sosí la 29 Septemvre în Gurghiu pentru vĕnătórea de urșĭ. Regina și archiducesa Valeria vorŭ sosí la 20 Septemvre.

Aradŭ, 2 Septemvre. — Maiestatea Sa s'a dusŭ la loculŭ principalŭ alŭ manevrelorŭ la 6 óre diminéța. Pe drumŭ a fostŭ salutatŭ fórte cordialŭ de poporŭ. La 2 óre după améḍĭ s'a întorsŭ îndĕrĕtŭ. Manevrele de erĭ oferiră în urmă o scenă fórte interesantă. Brigada de sudŭ repurtà victoria asupra brigadei de nordŭ, perḍêndŭ acésta, așa ḍicêndŭ, tótă artileria. Maiestatea Sa lăudà fórte multŭ pe generalulŭ majorŭ Vargha.

Belgradŭ, 2 Septemvre. — Pĕrechea regală împreună cu prințulŭ de corónă au plecatŭ Duminecă séra. Regența, în timpulŭ absentării M. Sale, s'a încredințatŭ consiliului de ministri.

Roma, 2 Septemvre. — In provinciile infectate au fostŭ 120 bolnavĭ și 74 morțĭ de colerĕ în cursulŭ ḍilei de alaltăerĭ.

Belgradŭ, 2 Septemvre. — Regele Românilorŭ a plecatŭ alaltăerĭ séra.

Pesta, 2 Septemvre. — Familia regală sêrbéscă a sositŭ ací Duminecă la 11 óre nóptea.

CRONICA ḌILEI.

Despre sesiunea parlamentară viitóre »N. Fr. Presse« scrie următórele: Intre 25—30 Sept. n., miniștrii comunĭ, precum și ministrulŭ președinte austriacŭ și celŭ de finanțe, vorŭ merge la Budapesta, ca sĕ țină acolo, împreună cu d-lŭ. Tisza și contele Szapáry, sfătuirile comune, în carĭ se vorŭ statorí lucrările ce sunt a se presentá delegațiunilorŭ și preste totŭ se vorŭ statorí afacerile acestei corporațiunĭ. Cu considerare la sesiunea mai de aprópe a delegațiunilorŭ, între cele trei regimurĭ, încă și înainte de acésta s'au ținutŭ pertractărĭ în privința ordinei de ḍi parlamentare, Mai ânteiŭ se va încheia sesiunea dietelorŭ provincialĭ austriace; în 2 Sept. n. se va aduná dieta provincială din Galiția, în 9 Septemvre cea din Stiria și Boemia, în 15 Sept. cea din Austria de susŭ, în 25 resp. în 27 Septemvre n. se adună dieta ungară, care-șĭ va terminá lucrările de constituire, póte și desbaterea asupra adresei, înainte de ce se vorŭ alege membrii delegațiunei. In cursulŭ ședințelorŭ delegațiunilorŭ parlamentulŭ ungurescŭ nu va puté lucrá, póte că va fi și amânatŭ pe câtva timpŭ, în decursulŭ căruia comisiunea financiară va lucrá la proiectulŭ de bugetŭ. Deóre-ce bugetulŭ ungurescŭ va fi gata la timpulŭ sĕu, regimulŭ ungurescŭ pune mare pondŭ pe aceia, ca delegațiunile sĕ-șĭ termineze lucrările pe 20 Nov. n. a. c. Și fiindcă timpulŭ lucrărilorŭ delegațiunilorŭ este cam o lună de ḍile, delegațiunile, carĭ în acestŭ anŭ își vorŭ ține ședințele în Pesta, vorŭ fi convocate circa pe 20 Oct. n., deși începerea sesiunei delegațiunilorŭ până acum încă nu este statorită.

*

»Országi Értesitő« anunță, că vestea dată de dênsulŭ, că în loculŭ d-lui Silași s'ar fi alesŭ d. Moldovanŭ Gergely, nu e adevĕrată. Desbaterea acestei cestiunĭ, se mai spune, că s'a amânatŭ până la ședința lunară ordinară din Septemvre.

*

S'au publicatŭ următórele stipendii:

Din partea consist. archid. gr. or. românŭ transilvanŭ cu terminŭ de 7 Septemvre n. a. c. se escrie conscursŭ pentru unŭ stipendiu de 60 fl. din fund. Cologiana.

Din partea episcopiei gr. or. din Aradŭ cu terminŭ de 6/18 Sept. a. c. se escrie concursŭ pentru douĕ, eventualŭ trei stipendii de câte 200 fl. din fund. »Elena Ghiba Birta.«

*

In »Seminariulŭ pentru junimea studiósă gr. cat. din Blașiu« cu începutulŭ anului scol. 1884/5 se vorŭ primí 60 tinerĭ pentru plata anuală de 100 fl., carĭ se vorŭ solví anticipative în 2 séu 4 rate.

*

Unŭ Sĕlișteanŭ ne trimite o declarațiune referitóre la neînțelegerile din Cristurulŭ sĕcuiescŭ, în care se ḍice: »Subscrisulŭ avêndŭ în vedere numai adevĕrulŭ susținutŭ întotdéuna de foia Dvóstrĕ, îmĭ ieu voiă a declará, că nu cunoscŭ între învĕțătorii dela scóla capitală gr. or. română din Sĕliște, comitatulŭ Sibiiului, pe nicĭ unulŭ, care sĕ pórte numele: Moise Frățilă.

*

Mercurea trecută înainte de prânḍŭ s'a terminatŭ monumentulŭ împĕratului Iosifŭ din spitalulŭ generalŭ. Monumentulŭ e grandiosŭ. Figura înaltă cam de duoi metrii se ridică pe unŭ piedestalŭ de aramă; e înaltŭ aprópe de trei metrii. Figura și piedestalulŭ de culóre arămiă, s'au turnatŭ în fabrica princiară a lui Salm. De asupra porții principale a spitalului generalŭ stă scrisŭ cu litere aurite: »Saluti et solatio aegrorum.« Pe piedestalŭ e scrisŭ numai: »Iosif II.«

*

D. Dr. Andreiu Micu ne face cunoscutŭ, că a deschisŭ în Făgărașŭ »Cancelariă Advocațială,« și se însărcinéză a primí spre resolvare cause procesuale și neprocesuale ce aparținŭ atâtŭ justiției, câtŭ și administrațiunei.

*

Ni se scrie din Cernăuțĭ, că comandantulŭ supremŭ alŭ milițielorŭ bucovinene, archiducele Rainer, care va conduce manevrele împrejurulŭ Cernăuțului, a luatŭ cuartierŭ la baronulŭ Mustață în Sadagura.

*

Clubulŭ partidei guvernamentale croate a alesŭ unŭ comitetŭ, care sĕ conducă viitórele alegerĭ. Intre membrii comitetului se află și Cresticĭ. Numai în vre-o patru cercurĭ se vorŭ face schimbărĭ între candidațĭ. Banulŭ a esprimatŭ clubului mulțămirea sa, pentru sprijinulŭ, ce i-a datŭ și ce nu încetă a-i dá. Vucotinovicĭ mulțămì Banului în numele clubului.

*

In munţii din Saleburgia şi Stiria a cădutŭ în sĕptĕmâna trecută zăpadă grósă.

*

Reuniunea unguréscă din Bucurescĭ a serbatŭ ḑice »Pester L'loyd« onomastica lui Kossuth în sala clubului, care era ornată. De-asupra mesii atêrná portretulŭ lui Kossuth împodobitŭ cu o cunună de stejarŭ şi cu panclice tricolore; sub portretŭ erá scrisŭ unguresce: »Se póte rupe, dér nu se încovóiă.« La mésă ânteiulŭ toastŭ s'a ţinutŭ pentru Regele României; alŭ doilea pentru monarchulŭ Franciscŭ Iosifŭ, şi alŭ treilea pentru Kossuth, căruia i s'a trimisŭ o telegramă de felicitare în Turinŭ.

Când Kossuth se serbéză, Horia s'ar pute oprì?

*

»Agramer Zeitung« spune, că pe drumulŭ ce duce dela Agram la Graţane se află o ospĕtăriă cu firma: »La Starcevicĭ.«

*

Uniforma ofiţerilorŭ de reservă din România a primitŭ o mică schimbare stabilită printr'unŭ decretŭ publicatŭ în Monitoru Oficialŭ. Oficerii de reservă vorŭ avé dreptŭ sĕ pórte uniforma numai când vorŭ fi invitaţĭ la parade bisericescĭ, ceremonii şi primirĭ oficiale, serbărĭ naţionale, precum şi când vorŭ fi chemaţi în concentrărĭ sĕu la vre-unŭ serviciu militarŭ.

*

»Monitorulŭ oficialŭ« publică decretulŭ regalŭ, prin care strada Victoriei din Bucurescĭ vá purtá pe viitorŭ numírea de strada Corabia.

*

Totŭ «Monitorulŭ" publică decretulŭ, prin care se declară urgenţa pentru luarea în posesiune a terenurilorŭ necesarii la construirea căilorŭ ferate Filiaşĭ-Jiu, Vaslui-Iaşĭ, Câmpu-Lung-Golescĭ, Leorda-Dorohoiu, Turnu-Măgurele-Ruşii-de-Vede la o staţiune intre Slatina şi Pitesci.

*

Ḑiarulŭ Diritto din Roma anunţă, că municipalitatea Urbei Eterne va fi represintată la înaugurarea statuei lui Ovidŭ la Constanţa în Dobrogea prin principele E. Ruspoli, unulŭ din membri sĕi. Elŭ cere ca şi guvernulŭ sĕ trimită unŭ delegatŭ.

*

Se anunţă din Bruxela că, din causa carantinelorŭ la hotarele Spaniei, **Congresulŭ Asociaţiunei internaţionale literare şi artistice**, care trebuiá sĕ se ţină la Madridŭ în luna lui Septemvre, nu se va ţiné în Spania ci în Bruxela. Uniunea literară belgiană a primitŭ cu mulţămire propunerile ce i s'au făcutŭ în acéstă privinţă, şi alŭ şéptelea congresŭ internaţionalŭ se va deschide în capitala Belgiei la 25 Septemvre viitorŭ.

*

Ministru-preşedinte **Ferry** a esprimatŭ admiralului Courbet în numele guvernului republicei recunoscinţa naţională.

*

După o telegramă din Shangai comandanţii chinezĭ au primitŭ ordinŭ sĕ atace corăbiile francese, ce vorŭ intrá şi vorŭ ieşí din porturile ţĕrii. Corăbiile francese din porturile comerciale au şi fostŭ somate sĕ părăséscă aceste porturĭ.

*

In India presa indigenă vorbesce tare aspru împotriva Englesilorŭ. Unŭ ḑiarŭ din Bengalia scrie între altele: »Străinii au cuceritŭ şi storcŭ India. Poporulŭ Indiei vede acésta şi nu'şĭ póte ajutá. Cele mai marĭ ale lui interese i se jertfescŭ pentru binele Englesilorŭ. Nevinovaţii indigenĭ sunt insultaţĭ şi ucişĭ. La totŭ pasulŭ poporulŭ strigă după ajutorŭ, când îlŭ loveşce biciulŭ şi îlŭ calcă piciorulŭ englesŭ. E de plânsŭ împrejurarea, că poporulŭ Indiei nu se ridică, sĕ scuture jugulŭ Albilorŭ."

*

Biroului »Reuter« i se scrie din Lima, că trupele de acolo sub comanda generalului Caceres au întratŭ în Pilafita, însĕ au fostŭ respinse după o luptă înverşunată. Iglesias a făcutŭ mulţĭ prisonierĭ. Acésta dovedesce că revoluţiunea încă nu e stinsă.

*

Din Lima, capitala Perului, se scrie că generalulŭ insurgentŭ Caceres intrândŭ în Lima a omorîtŭ cu ómenii sĕi 1750 de persóne. Fiindŭ însĕ respinsŭ de trupele guvernului, a perdutŭ 300 de ómenĭ, carĭ au fostŭ făcuţĭ prisonierĭ. Se aştéptă unu nou atacŭ asupra Limei.

PRIMIRÉA DEPUTAŢIUNILORŬ ÎN ARADŬ.

Aradŭ, 31 Augustŭ.

Duminecă 31 Augustŭ au fostŭ primite în audienţă deputaţiunile adunate în Aradŭ spre a aduce omagiile lorŭ de credinţă Maiestăţii Sale înaltului nostru Monarchŭ. Mai întâiu a fostŭ primitŭ corpulŭ oficerilorŭ armatei comune şi alŭ honveḑilorŭ, în frunte cu archiducele **Iosifŭ**; după aceea a urmatŭ clerulŭ catolicŭ condusŭ de episcopulŭ **Nemeth**; apoi clerulŭ gr. cat. sub conducerea episcopului **Pavelŭ** dela Oradea-mare. La salutarea Prea Sânţiei Sale a rĕspunsŭ Maiestatea Sa următórele:

»Asigurarea fidelităţii vóstre omagiale o primescŭ graţiosŭ, şi sperŭ, că atâtŭ D-ta, càtŭ şi credincioşii D-tale, conduşĭ pe adevĕrata cărare, prin esemplulŭ ce li-lŭ dai, vorŭ dovedí aceste senţimente în interesulŭ tronului, alŭ religiei şi alŭ ţĕrii întregĭ şi prin fapte.«

După clerulŭ unitŭ a fostŭ primitŭ clerulŭ sêrbescŭ condusŭ de patriarchulŭ **Anghelicĭ**, căruia între altele i-a ḑisŭ Maiestatea Sa:

»Nu-mĭ este necunoscutŭ, stăruiescĭ în cerculŭ credincioşilorŭ Dtale în modŭ demnŭ de tótă recunosciinţa, ca ei fără alterarea sentimentelorŭ lorŭ religióse şi naţionale, sĕ fie şi cetăţenĭ fidelĭ ai ţĕrii."

Deputaţiunei bisericei române greco-orientale, condusă de Metropolitulŭ Mironŭ Românulŭ, i-a rĕspunsŭ Maiestatea Sa următórele:

„Primescŭ cu plăcere asigurarea fidelităţii vóstre omagiale, căcĭ nu mĕ îndoiescŭ, că veţĭ conduce consolidarea totŭ mai mare a bisericei Vóstre numai într'o astfelŭ de direcţiune, care sĕ servéscă spre binele tronului şi alŭ patriei, precum şi intereselorŭ credincioşilorŭ D-tale. Fii convinsŭ, că stăruinţele D-tale în acéstă privinţă potŭ contá în totdéuna pe graţia şi scutulŭ meu!«

Deputaţiunei comitatului **Uniădóra**, condusă de prefectulŭ George Pogány, Maiestatea Sa i-a rĕspunsŭ următórele:

»Mĕ bucurŭ, că vĕdŭ representatŭ aicĭ şi unŭ municipiu din partea ardelenéscă a Ungariei, ca sĕ-şĭ arate semţĕmintele de credinţă documentate la tóte ocasiunile. Le primescŭ bucurosŭ şi spune celorŭ ce te-au trămisŭ, că eu sperezŭ — precumă şi dorescŭ — **că nu mai e departe timpulŭ, când voiu avé ocasiune sĕ visitezŭ pentru timpŭ mai îndelungatŭ frumosulŭ Ardélŭ şi sĕ asigurŭ pe mandanţii Dtale şi în ţéra lorŭ natală despre deosebita mea graţiă.**«

ROMANIA ŞI SERBIA.

„Neue Freie Presse" se ocupă în articululŭ sĕu de fondŭ dela 29 Augustŭ cu visita regelui Carolŭ la Belgradŭ, şi ḑice între altele următórele:

Pe când Europa se ocupă de întêlnirea celorŭ trei împĕraţĭ şi de urmările ei, a mai uitatŭ cu totulŭ, că mâne, se va întêlnì regele României cu alŭ Sèrbiei. Primirea celui dintâiu va fi încoronată cu neşte festivităţĭ, carĭ întrecŭ póte pe cele ce se vorŭ face, cu ocasiunea întêlnirei celorŭ trei monarchĭ. Intâlnirea regilorŭ din România şi Sêrbia tocmai prin posiţia ce o ocupă în apropierea celorŭ trei imperii marĭ (Austria, Germania şi Rusia), are unŭ caracterŭ deosebitŭ de acela, care l'ar fi avutŭ atuncĭ, când nu s'arŭ fi declaratŭ politica de pace a puterilorŭ aşa de hotărîtŭ şi nu s'ar fi esprimatŭ dorinţa, ca sĕ se paraliseze sĕu celŭ puţinŭ sĕ se amâne orîce conflictŭ posibilŭ.

Acum câţĭ-a anĭ pretinia dintre Románia şi Sêrbia nu erá bine vĕdută în Viena şi Rusia. Grija, că sĕ putea plănuí o confederaţiune a statelorŭ balcanice, cu scopŭ, ca sĕ-şĭ elupte independenţa absolută pe de o parte, pe de altă parte sĕ rupă pentru totdeuna cestiunea Orientului de Europa, nelinişlea atâtŭ pe Austria câtŭ şi pe Rusia. Adĭ însĕ, cândŭ Rusia se alătură la confederaţiunea germano-austriacă, astfelŭ de temerĭ disparŭ. In ce privesce pe monarchia nóstră ea póte priví cu simpatiă şi satisfacţiune, că România şi Sêrbia îşĭ dau mâna; căcĭ şi Sêrbia şi România s'au alăturatŭ la alianţa germano-austriacă. Dér în Rusia trebue că recunósce, că ocolirea a orĭ ce încurcăturĭ din Orientŭ este în interesulŭ tuturorŭ, altmintrelea ţarulŭ n'ar da mâna celorlalţĭ doi monarchĭ, carĭ s'au hotărîtŭ a susţiné programulŭ de pace.

O bună înţelegere între ambele regate dela Dunărea de josŭ e o garanţiă mai multŭ pentru pacea europénă, mai cu sémă décă îşĭ uită şi Bulgaria de conflictulŭ cu Sêrbia pentru graniţe. Relaţiunile de amiciţiă dintre statele, carĭ s'au ruptŭ de imperiulŭ otomanŭ, este o condiţiă principală pentru liniştea peninsulei balcanice; şi într'o astfelŭ de situaţiune zace şi germinele pentru o deslegare în pace chiar a cestiunei orientale. Cine e unŭ amicŭ adevĕratŭ alŭ păcii, trebue se privéscă cu ochĭ bunĭ la înflorirea statelorŭ balcanice. Cu câtŭ acestea vorŭ fi mai independente şi mai puternice, cu atâtŭ va scădea gelosia puterilorŭ marĭ. Câtă vreme însĕ vorŭ fi statele balcanice unŭ terenŭ pentru interesele puterilorŭ marĭ, Dumneḑeulŭ rĕsboiului numai dormitéză şi uşorŭ se póte deşteptá. Când însĕ vorŭ devení puteri puteri independente, vorŭ încetá de a fi sateliţiĭ Rusiei şi Austriei; puterile mari şi-au perdutŭ atuncĭ terenulŭ de intrigă şi prin acésta s'a delăturatŭ o grămadă de curse de cele mai periculóse,

Unŭ presemnŭ favorabilŭ este dar întêlnirea regilorŭ Carolŭ şi Milanŭ. Cum că alianţa lorŭ ar fi îndreptată în contra puterii dominante a celorŭ trei imperii marĭ, e o nebuniă a crede. Din contră să pare, că între întêlnirea celorŭ trei monarchĭ şi a acestorŭ doui esistă o armoniă binefăcĕtóre cu scopulŭ de a susţiné pacea pentru binele popórelorŭ, şi acésta e o garanţiă pentru binele relaţiunĭ dintre Austria şi Rusia. Decă e vorba, ca acestea sĕ aibă o statornică şi o durată óre-care, atuncĭ orĭ-ce frecărĭ de la Dunărea de josŭ trebue prevenite şi paralisate cu precauţiune, şi pentru acésta e de mare pondŭ pretinia între Sêrbia şi România. Potŭ prin urmare rĕsună tunurile pentru primirea regelui Carolŭ câtŭ de multŭ, ele vorŭ aflá unŭ echou în tótă Europa. Căcĭ noi credemŭ, că pacea e o dorinţă comună atâtŭ a popórelorŭ, câtŭ şi a domnitorilorŭ.

POLONII DIN AUSTRIA.

Deputatulŭ polonŭ Dzieduszycki, care are mare trecere la Polonĭ, raportândŭ înaintea alegĕtorilorŭ sĕi în Stanislau despre activitatea sa parlamentară, făcŭ între altele următórele declaraţiunĭ interesante:

»Pentru Polonĭ, în situaţiunea lorŭ escepţională, disciplina este o necesitate. Nu numai legile statului avemŭ sĕ le urmămŭ, ci sĕ stabilimŭ şi unele norme întregitóre. Totdéuna şi în tóte noi Polonii sĕ păşimŭ în afară solidarŭ, în Reichsrath sĕ îndeplinimŭ voinţa dietei galiţiene şi a clubului polonŭ din dietă. Orĭ ce deputatŭ, care în Reichsrath nu face ceea ce a hotărîtŭ clubulŭ polonŭ, pĕcătuesce în contra disciplinei. Totŭ astfelŭ pĕcătuescŭ ḑiarele polone, când publică lucruri, despre care s'a hotărîtŭ sĕ se ţie secrete. La noi adese-orĭ se întêmplă, că nu e iertatŭ sĕ 'şi esprime cineva în publicŭ vederile sale. Disciplina cere chiar, ca deputaţii noştri sĕ 'şĭ ia tăcêndŭ responsabilitatea pentru o politică, ce n'au aprobat'o . . .

Ca Polonĭ amŭ renunţatŭ deja la amăgitórea speranţă, că popórele vestului ne vorŭ vení în ajutorŭ din sentimentalitate; nu mai credemŭ nicĭ aceea, că ne vomŭ supune intelectualicesce Rusiei; din contră avemŭ convingerea, că Rusia, mulţămită preponderanţei sale materiale, stă totŭ cu mai multă hotărîre sĕ ne înhaţe. Totŭ atâtŭ de puţinŭ contămŭ pe o rĕsturnare, care ne-ar pute redá drepturile nóstre perdute. Nici speranţa ce o punemŭ în principiulŭ naţionalităţilorŭ, care e lozinca vestului, nu s'a împlinitŭ. In numele acestui principiu s'a ridicatŭ România şi Bulgaria, ér Polonia a fostŭ dată uitării. Dér n'amŭ desperatŭ şi nu vomŭ încetá d'a ne împliní misiunea nóstră naţională, de a fi Slavĭ şi elevĭ ai culturei vestice, nicĭ odată nu vomŭ renunţá la credinţa în ideea Jagellonilorŭ.

Popórele numai atuncĭ potŭ lucrá pentru progresulŭ omenimei, cândŭ işĭ respectă reciprocŭ libertatea personală şi a consciinţei, tradiţiunile naţionale şi limba lorŭ. Acestŭ scopŭ l'a urmăritŭ din vechime regatulŭ polonŭ alŭ Jagellonilorŭ. Aşteptamŭ s'o facă acésta Ecaterina II şi Alexandru I, dér înzadarŭ. Rusia vrea sĕ esiste prin sine şi pentru sine, respinge cultura vestului, nu eliberéză slavismulŭ, ci numai rusifică. Austria multă vreme 'şĭ puse viitorulŭ sĕu în Germania şi Italia. Dela unirea acestorŭ douĕ state, Austria nu mai póte jucá în vestulŭ Europei unŭ rolŭ panistoricŭ, ci trebue sĕu sĕ ducă o viaţă tăcută ca unŭ statŭ micŭ séu sĕ-şĭ permute viitorulŭ sĕu în Ostŭ printre populaţiunile slave. Dér aci se înpedecă de arpiraţiunile puternicei Rusii, Prin urmare, decă Austria vrea sĕ dobândéscă ceva aci, atuncĭ trebue sĕ ofere popórelorŭ slave ceea ce Rusia nu dă: libertatea, civilisaţiunea, recunóscerea tradiţiunilorŭ naţionale şi respectarea convincţiunilorŭ religióse. Decă Austria vrea sĕ esiste ca putere mare, atuncĭ trebue sĕ priméscă din nou vechile tradiţiunĭ iagelonice. Atuncĭ viitorulŭ Austriei va fi mai strălucitŭ decâtŭ trecutulŭ. Polonii vorŭ insistá în redeşteptarea tradiţiunilorŭ iagelonice, decă nu vré sĕ péră, şi Austria décă vré sĕ prospereze. Pentru noi e aşadară alianţa cu Austria absolutŭ necesară şi ar fi uşurelŭ orĭ ce Polonŭ, care n'ar oferí mijlócele necesare pentru continuarea esistenţei Austriei ca statŭ.«

VISITA LUI COURCEL IN VARZINU.

Corespondentulŭ din Parisŭ alŭ ḑiarului »N. Fr. Presse« susţine, că la Varzinŭ nu s'a vorbitŭ între ambasadorulŭ Courcel şi Bismark nicĭ despre o alianţă séu apropiere între Francia şi Germania, nicĭ de vr'o mijlocire a Germaniei în conflictulŭ franco-chinesŭ séu despre vr'o cedare de teritoriu — nu se scie unde — Franciei din partea Germaniei, pentru ca Francia sĕ'nchiḑă ochii şi sĕ nu véḑă cum Germenia întinde mâna ca sĕ'nhaţe Olanda, nicĭ despre vr'o nouă atitudine séu grupare a puterilorŭ europene, în fine nicĭ despre cestiunea egipténă,

E vorba de douĕ principii, ḑice corespondentulŭ, care nu vorŭ fi tocmai pe placulŭ Angliei: **libertatea comerciului** puterilorŭ europene în colonii şi **impedecarea** unorŭ puterĭ d'a mai **lua** cu atâta lăcomiă **în posesiune colonii.** Şi acésta fără consêmţĕmêntulŭ şi cooperarea Franciei nu se póte face.

Décă acéstă visită e începutulŭ pentru a merge Francia şi Germania mână în mână şi în alte cestiunĭ ce privescŭ afacerile europene, corespondentulŭ fóiei vienese nu póte spune. Acésta ţine de terenulŭ presupunerilorŭ şi conclusiunilorŭ, cu care elŭ nu vrea sĕ se ocupe.

SĔ NE APĔRĂMU LIMBA!

Dela isvorulŭ Crișului repede, Augustŭ 1884.

In scrierile Romanului Fonteius se află unŭ ora-culŭ în versurĭ — pasă-mi-te din vremea lui Romulus — în care sĕ prorocia, că noroculŭ, Fortuna, va pă-răsi pe Romanĭ, cândŭ vorŭ da uitării limba moște-nită a părinților. — Impĕrăția română dela rĕsăritŭ se perde, căcĭ uită limba Romei și lasă limba Athenei sĕ se întindă între hotarele sale; gândirea și simțirea românéscă stau sĕ se pérdă cu totulŭ cândŭ boerii ro-mânĭ facŭ jalbă la Vodă, sĕ nu priméscă în bresla bo-erimei pe fii de boerĭ, carĭ nu vorŭ învĕțá carte elinéscă — anulŭ 1746 —; venindŭ la Ardelŭ, cine nu scie ce eramŭ noi pe la mijloculŭ vécului XVIII și chiar și după aceea? In prefața gramaticei sale, Radulŭ Tempe scria în 1797: „Și așa limba nóstră stricându-sĕ, ba mai de totŭ ințelenindu-sĕ au perdutŭ și Măetria grăirii, care ne avêndŭ părinții noștrii grije de a o iscusí, tótă iscu-sința și barbaria a cuprinsŭ pe némulŭ nostru și a că-dutŭ în mare prostiă.« Aceste trei pilde — dintr'o sută și o miiă luate — ne potŭ dovedí, ce însemnătate are limba, graiulŭ naționalŭ pentru unŭ némŭ; potŭ do-vedí adevĕrulŭ vorbelorŭ bietului Jorgovicĭ, care se străduiá atâtŭ de multŭ pentru înaintarea dulcei nóstre limbĭ și care pururea dicea, că »limba și națiunea cu acelașŭ pașŭ pâșĕscŭ.« Limba unui némŭ este sufletulŭ, este viéța lui; în graiulŭ naționalŭ — scrie și Sbiera — zace aceea ce numimŭ esența, ființa, na-ționalitatea unui poporŭ, astfelŭ că „încetarea graiului naționalŭ dintre membri unei națiunĭ este egală cu mórtea lorŭ națională, cu stîngerea națiunei întregĭ din mijloculŭ celorlalte națiunĭ vii.‹

Și — ca sĕ mĕ întorcŭ la causa ce m'a făcutŭ a însemná aceste câte-va gândirĭ, ce mi-orŭ venitŭ mai re-pede în minte — întrebŭ, folosindu-mĕ de o figură evan-gelică: Frațĭ din Marmația și Sătmărenĭ, ce ațĭ făcutŭ cu ta-lanții, ce mama națiune, vi i-a datŭ sĕ-i sporițĭ și sĕ-i îngri-jițĭ, orĭ décă nu sĕ-i sporițĭ, sĕ-i ferițĭ măcarŭ de ru-gina, care de voi mai ușorŭ se póte lipí? Ce ațĭ făcutŭ și ce facețĭ cu limba vóstră, ce de atâtea vécurĭ trăesce în aceste părțĭ? Copii voștri ne trăsnescŭ în cale cu: „Dicsértessék a Jezus Krisztus!« *)... etc...

Ațĭ datŭ și vrețĭ să dațĭ cu totulŭ uitării graiului românescŭ? De e așa, aduceți-vĕ aminte de oraculŭ lui Fonteius, care bine se póte folosí și pentru noi Românii — orĭ cum grăia Maiorŭ »strănepoții Roma-nilorŭ celorŭ vechi.« Când rĕulŭ nu este împlinitŭ îlŭ mai poțĭ tămădui și vindeca; altfeliu nu mai e scăpare!

Sĕ-lŭ tămăduimŭ?..... Dar cum?

Nu voiu rĕspunde eu la astă întrebare, ci voiu da locŭ să vorbéscă alții. In primulŭ sĕu numĕrŭ, de la 1 Ianuarie 1884, »Gazeta Transilvaniei‹ vorbia de chipulŭ, cum trebue sĕ paralisămŭ dușmănósele tendințe ale societăților de maghiarisare, „carĭ subminéză pe ne-simțite, însă distrugŭ sigurŭ totŭ ce le stă în cale‹ și dicea:

»Armele de apărare ni le punŭ înși-șĭ dușmanii »noștrii în mână; n'avemŭ, decâtŭ sĕ le luămŭ și sĕ le »îndreptămŭ în contra lorŭ. Cu acelașĭ dreptŭ, cu care »formézä ei Reuniunĭ de maghiarisare, putemŭ forma și »noi, ca antidotŭ, Reuniunĭ de conservare. Dreptulŭ »acesta nu ni-lŭ póte nimene disputá, până ce nu li se »disputá nicĭ lorŭ.«

»Sĕ formămŭ Reuniunĭ, pentru conservarea naționalității nóstre, adause »Gazeta,« „dar mai »cu sémă acolo, pe unde suntemŭ mai ame-»nințațĭ!«

Marmația și Satmarulŭ suntŭ de bună sémă din cele mai amenințate; Românii Marmației și Sătmarului se cade déră sĕ se însuflețéscă mai multŭ de acestŭ gândŭ și micŭ și mare, tinĕrŭ și bĕtrânŭ sĕ pună mâna sci-indŭ, că unde se adună mulțĭ din cei bunĭ, multŭ potŭ și face; unde-i unulŭ, nu e putere! Nu se cade numai ci putemŭ dice, că trebue, căcĭ unde găsescĭ adĭ o bubă, poțĭ găsi mâne două și după o vreme și nouĕ-decĭ și nouĕ!

Sfîrșescŭ ĕste șire, dicêndŭ încă odată: Aduceț-ivĕ vecĭnicŭ aminte de oraculŭ însemnatŭ la Fonteius și dovedițĭ maghiarisătorilorŭ, că a încercá, se vĕ ră-péscă limba și legea, însemnéză a încercá sĕ storcĭ apă din cremene, și atuncĭ — vorba lui Țichindélŭ — mai alésă națiă pe pămêntŭ nu va fi înaintea ta, dragă națiă românéscă!...

Paltinŭ.

CORESPONDENȚA NOSTRA DIN COMITATE.

De lângă Cetatea de pétră, 28 Augustŭ 1884.

Décă analisămŭ starea și viéța de adĭ a poporului Chiorénŭ, ne cuprinde unŭ norŭ de fiorĭ, ne vine a sus-piná și a plânge. Acela nu de multŭ erá avutŭ, ducea o viéță veselă, adĭ însă e sĕrmanŭ și disperatŭ. A de-venitŭ la sapă de lemnŭ poporulŭ românŭ din acestŭ ți-nutŭ, căcĭ a zăcutŭ în ignoranță și nesciință, fu lipsitŭ de scóle și de invĕțătorĭ bunĭ, așa că nu s'a putulŭ bu-curá de radele binefăcĕtóre ale sciinței. Adĭ avemŭ, harŭ Domnului, scóle și învĕțătorĭ destui, dér durere că mulțĭ suntŭ încă necualificațĭ, ba cei mai mulțĭ nu-șĭ pricepŭ chemarea lorŭ și astfelŭ se facŭ vêndĕtorĭ ai națiunei lorŭ. Eacă unŭ esemplu destulŭ de întristătorŭ pentru toțĭ aceia la carĭ le zace la inimă cultura spirituală. In comuna română gr. orientală Lăschia funcționéză ca învĕțătorŭ Vartolomeu Pasca de mai mulțĭ anĭ; se póte că respectivulŭ are cunoscință despre cariera învĕțăto-réscă, dar ca sĕ-șĭ câștige merite, séu încrederea inspec-torelui regescŭ, séu sĕ câștige numirea de »jó hazafi,‹ și-a uitatŭ de chemarea sa cea sântă, intrândŭ și elŭ în céta mamelucilorŭ de maghiarisare. In locŭ de a pro-pune tinerelorŭ mlădițe limba lorŭ maternă, preste totŭ anulŭ s'a ocupatŭ numai cu instruirea limbei maghiare. Ce e dreptŭ, ostenéla i-s'a rĕsplătitŭ, visitatŭ fiindŭ de inspectorulŭ regescŭ de scóle, dobândiudŭ numirea de »jó hazafi,« și remunerațiune în banĭ pentru zelulŭ celŭ desvóltă în propagarea maghiarisărei.

Dér sĕ mĕ întorcŭ la firulŭ materiei. Poporulŭ, ca și pe aiurea storsŭ prin fatalitățile timpului, este fórte miserŭ, împositele suntŭ totŭ grele ca mai înainte, de nu cumva îndoite. Pandurulŭ vine la bietulŭ țĕranŭ pentru ca sĕ iasă la facerea de movile la alŭ 3-lea satŭ, tocmai acuma când lucrulŭ câmpului e mai urgentŭ, și astfelŭ mulțĭ fiindŭ luațĭ dela lucrulŭ câmpului, prașescŭ cucuru-zulŭ (porumbulŭ) în luna lui Augustŭ. Darea încă se în-mulțesce din di în di, mulțĭ ómenĭ mi s'au plânsŭ, că suntŭ pedepsițĭ din partea deregătoriei comitatense câte cu 50—60 fl. pentru că au cutezatŭ a purtá stindardulŭ contelui Bethlen cu ocasiunea alegerei de deputatŭ în cer-culŭ Lăpușului. Dar atâta nu e destulŭ; în dilele trecute notarii cercualĭ căpĕtară dela vice-comite o ordinațiune aspră înpunêndu-li-se, ca tóte numele românescĭ scrise în tabelele de contribuțiune și alte protocóle sĕ le maghiariseze, așa in locŭ de Ionŭ sĕ scrie János, în locŭ de Gavrilŭ Gábor, în locŭ de Dionisiu Dénes, în locŭ de Stefanŭ István etc. etc. Poftimŭ dară modulŭ de guvernare a domni-lorŭ deregĕtorĭ din comitatulŭ de modelŭ Solnocŭ-Dă-bâca. Unŭ anŭ — doi și poporulŭ va ajunge la sapă de lemnŭ. Dar apoi câte și mai câte înșelăciunĭ se comitŭ prin carĭ se nisuescŭ fii lui Moise a aduce pe poporŭ la decădența totală. In tóte comunele s'au înmulțitŭ ji-danii, dar cu deosebire în Kapolnok Mănăstur așa s'au încuibatŭ de tare, în câtŭ cândŭ trecĭ pe stradele acestei comune nu vedĭ decâtŭ jidanĭ, și casele lorŭ ridicate pe ruinele poporului. Jidanii din acéstă comună românéscă au așa de mare influență și încredere înaintea inspectorelui regescŭ de școle, încâtŭ au esoperatŭ ca pe 1 Septemvre 1884 sĕ se deschidă în Mănăstur o scólă de statŭ, deși în aceea comună nu e nicĭ unŭ piciorŭ de ungurŭ. Se póte că d. inspectorŭ are intențiune prin înființarea ace-lei scóle de-a cutropì scóla confesională din acea comună, déră credŭ că bravulŭ învĕțătorŭ Botha pĕtrunsŭ fiindŭ de chiămarea spiritului sĕu va resiste tuturorŭ periculelorŭ îndreptate în contra scólei confesionale. **Călușerulŭ.**

*) Coresp. din Sătmarŭ în Nr. 146 alŭ »Gaz. Trans.«

DIVERSE.

Starea sănitară a României. — Din raportele d-lorŭ președințĭ ai consilielorŭ de igienă și salubritate publi-blică, se constată, că starea sănĕtății populației din țéră, în cursulŭ lunei trecute Iulie, a fostŭ bună; afară de ur-mătórele maladii: »Variola« în mai multe comune din județele Băcău și Neamțu, și în câte o singură comună din județele Dorohoiu și Putna. »Scarlatina‹ în mai multe comune din județele Ialomița, Rămnicu-Săratŭ și Roma-nați, și în câte o singură comună din județele Bacău, Brăila, Dorohoiu, Fălciu, Romanŭ-Sucéva și Vâlcea. Totŭ în urma scarlatinei au muritŭ 9 copii în orașulŭ Bucu-rescĭ, 7 în Galațĭ și 2 în Craiova. »Rubeola‹ în mai multe comune din județulŭ Mușcelŭ și în câte o singură comună din județele Oltŭ și Ialomița; totŭ în urma ru-beolei au muritŭ 10 copii în orașulŭ Bucurescĭ. „An-gina dyphteritica« în mai multe comune din județulŭ Bu-zĕu, și în câte o singură comună din judele Dorohoiu, Prahova și Sucéva. Totŭ în urma acestei maladii au muritŭ 8 copii în orașulŭ Bucurescĭ și 4 în Iașĭ. »Tuse convulsivă« în câte o singură comună din județele Con-stanța, Ialomița și Suceva. In urma tusei convulsive au muritŭ 11 copii în orașulŭ Galațĭ. »Febra typhoida‹ în două comune din județulŭ Vâlcea; totŭ în urmu acestei maladii au muritŭ 7 persóne în orașulŭ Bucurescĭ, 4 în Craiova și câte 2 în orașele Brăila, Galațĭ și Iașĭ. »Dy-sentaria‹ în mai multe comune din județele Vlașca și Su-céva, și în câte o singură comună din județele Constanța, Dorohoiu și Ialomița; totŭ în urma dysenteriei au muritŭ 10 persóne în orașulŭ Bucurescĭ și câte 3 persóne în orașele Craiova și Ploeștĭ.

Scrumbiă în lapte. — Imprejurarea, că învĕțăceii de meserii din provinciile slavice, nu sciu nemțesce a datŭ ansă într'o restaurațiune de frunte din Viena la unŭ rîsŭ comunŭ. Unŭ domnŭ comandă la unŭ chel-nĕrŭ tênĕrŭ unŭ »Milchner-Häring« și căpĕtă după câte-va minute o scrumbiă, care înotá într'unŭ vasŭ plinŭ cu lapte. Óspeții presențĭ isbucniră într'unŭ hohotŭ generalŭ. și otelierulŭ chematŭ povestì, că așa i s'a comandatŭ bucătăresei, care clătinândŭ din capŭ a și pregătit'o.

Colera în pianurĭ. — Profesorulŭ Germaine, mem-bru alŭ »Societații internaționale a medicilorŭ« din Pa-risŭ a ținutŭ mai dilele trecute o conferință sensațională în sînulŭ societății, vorbindŭ despre esperiențele adunate în provinciile bântuite de colera ale Franciei sudice și documentândŭ, că baccilele de coleră se încuibă tare bucurosŭ în clapele pianelorŭ. »Colera« — dice elŭ, — »bântue mai cu sémă, după cum se și scie, în clasele poporului. Dintre 89 familii cu stare bună, în care s'a ivitŭ după a mea sciință calera, amŭ găsitŭ 81 pianurĭ și în tastele ăstorŭ instrumente amŭ pututŭ arĕtá, că se ținŭ unŭ mare numĕrŭ de baccile. La ómenĭ cu stare bună, carĭ nu ținéu pianurĭ în casă, s'au ivitŭ casurile de coleră mai rarŭ.‹

Valsulŭ sărutărilorŭ. — Cine a auditŭ valsulŭ »Il baccio,‹ ce-lŭ cântă așa de dulce și de bine Désirée Ar-tôt? Povestea lui e următórea: Désirée Artôt cântá în Milanŭ și în decursulŭ unei primblărĭ vĕdu din întêm-plare pe uliță unŭ arestantŭ. Bietulŭ prisonierŭ se de-osebea după față tare multŭ de poporulŭ de rêndŭ, din sînulŭ căruia nicĭ nu se puté crede sĕ fie elŭ; în haina de robŭ se ghîcea că e ascunsă noblețа. Chipulŭ lui se imprimà adêncŭ în mintea gingașei Artôt. In diminéța următóre spuse unuia din prietinii sĕi, că arŭ dorí sĕ védă temnița. Dorința i-se împlinì. Și lucru naibei, celŭ dintâiu robŭ, ce-i venì înainte, a fostŭ robulŭ din stradă. »Ăsta-i profesorulŭ nostru pentru sĕrutărĭ« ii șoptì directorulŭ penitenciariului, vĕdêndu-o că se uită mereu la nobilulŭ robŭ. »Cum?« întrebà Désirée Artôt, »de unde are ăstŭ nume?« «Antâiu a fostŭ oficerŭ d. profesorŭ« și cine scie cum — destulŭ că a ajunsŭ în cluburile nobilimei și repede se și făcu favoritŭ alŭ femeilorŭ. Așa stândŭ lucrulŭ, dela o vreme legà relațiunĭ mai intime cu o damă, pe care o și făcu cunoscută cu unŭ prietinŭ alŭ sĕu. Odată ilŭ surprinse însĕ voindŭ sĕ dea o sĕrutare amantei sale. Ofițerulŭ îșĭ rĕsbunà, lovindŭ cu pumnalulŭ pe prietinulŭ sĕu și ucigându-lŭ; ér acum se căesce și se va căí dece anĭ pentru fapta lui. Elŭ e poetulŭ penitenciarului — continuà directorulŭ — scrie cele mai drăgălașe poesii și — apoi le pune totŭ elŭ pe note și ni le cântă. Cân-tecele și versurile lui au — lucru ciudatŭ — o singură temă.... sărutarea. In nenumĕrate variațiunĭ vorbesce de sărutărĭ — lucrurĭ vechĭ în forme nouĕ;... dar as-cultă — asta e cea mai nouĕ composițiune a lui!« Și în adevĕrŭ, dintr'unŭ coridorŭ se și audea o voce de te-norŭ dulce, ca graiulŭ cerului, cântândŭ... de sărutarĭ. Désirée Artôt rugà pe arestantŭ, sĕ-i scrie cântecŭlŭ ce cân-tase. Poetulŭ încătușatŭ mai cântà apoi încă odată versurile sale și Artôt îșĭ întipărì bine în minte aria lorŭ. Mai târdiu, întâlnindu-se Désirée în Londra cu Luigi Arditi într'o so-cietate, îi povestí de prisonierulŭ din Milanŭ și îi cântà și lui melodia, ce nu o uitase de locŭ. Câteva dile mai târdiu Arditi dete artistei o composițiune a temei profe-sorului de sĕrutărĭ din Milanŭ, făcută după felulŭ sĕu, de-a lucrá și însoțită de: o dedicațiune gluméță. Sub numele »Il baccio« ĕstŭ valsŭ fu rĕspânditŭ în lume și cine scie, robulŭ din Milanŭ, póte că încă ilŭ va fi au-ditŭ și se va fi mângăiatŭ în singurătatea lui.

Nadir Șahulŭ Persiei. — Din viéța șahului Per-siei Nadir, vestitŭ pentru crudimile sale, care la cuce-rirea Delhiului a poruncitŭ sĕ se ucidă numai 300,000 locuitorĭ și care însușĭ a fostŭ apoi ucisŭ în 20 Iunie 1747, se povesteșce următórea anecdotă: »Care rugăciune o socotescĭ tu de cea mai tare?« întrebà șahulŭ odată pe unŭ dervișŭ, »spune-mĭ-o și mĕ voi rugá de douĕdecĭ de orĭ pe fie-care di — după amedĭ.« — »Mărite șahŭ,‹ rĕspunse dervișulŭ, somnulŭ tĕu e mai plăcutŭ dom-nului din ceriu și pămêntului, decâtŭ tóte rugăciunile tale. Dormĭ tótă diua după amedĭ și dormĭ și tótă nóp-tea, până va rĕsări sórele și așa ai făcutŭ și ai dobân-ditŭ mai multŭ, decâtŭ prin o rugăciune.« — Mirându-se de aceste vorbe, șahulŭ cerŭ esplicărĭ. Dervișulŭ ri-dicà mâna dréptă spre cerŭ și dise: „De vréi sĕ audĭ curatulŭ adevĕrŭ, ascultă. Somnulŭ tĕu îțĭ ține spada mai multă vreme în técă șĭ lasă și supușilorŭ tĕi vreme de odihnă. Dormĭ, dormĭ câtŭ vei voí și poporulŭ tĕu se va rugá pentru tine, până cândŭ, durmindŭ, vei căde în mânile vecĭnicei rĕsplătirĭ și — rĕsbunărĭ.« Nadir se cutremurà și dervișulŭ se depărtà neatinsŭ. Vecĭnica rĕsplătire l'a ajunsŭ pe Nadir la 20 Iuniu 1747.

Bibliografiă.

„**Familia**‘ Nr. 34 are următorulu sumarŭ: Ca 'n vremĭ de multŭ... Unui poetŭ din Bucurescĭ (versurĭ), M. Pompiliu; — Logofĕtulŭ Baptiste Veleti, V. A. Urechiă; — Cum a îmbĕtrênitŭ muerea pe draculŭ, G. Sima a lui Ionŭ; — Bibliografiă', M. Emilianŭ; — Cântece și strigăturĭ, P. Barbu; — Salon; — Cochetăria chinese-lorŭ; — Literatură și arte; — Ce e nou? — Pentru eco-nóme; — Problemă economică; — Posta; — Călenda-rulŭ sĕptĕmânii.

„**Amiculŭ Familiei**“ Nr. 16: Unŭ amorŭ vechiŭ și unulŭ nou, G. Simu; — Luculus, Lucreția Olarŭ; — Logodnica călărașului Gorjanŭ, (versurĭ) Paulina Rovinarŭ; — Domnița Elena, fiica lui Stefanŭ celŭ Mare, D. Olinescu — Décă (versurĭ), G. Simu; — Direrse.

„**Țéra Nouă**“ din Iașĭ Nr. 13 are sumarulŭ următorŭ: „Times« și principele Urussoff« de unŭ Românŭ din ge-nerația nouă. — «Țéra Nouă' și Ziaristica, de Redacție. — »Isvórele neîncrederei în sine a Românului,« de C. C. Popovicĭ. — »Uitare,‹ (poesíe) de S. Poppini. — »Imor-mêntarea și datinele ce ținŭ de ea la Indianii din Ame-rica de Nord,« de N. R. — »De cândŭ te-ai dusŭ,« (poesie) — »Mĕ întrebĭ cum m'amŭ făcutŭ poetŭ« (po-esie) de Elisabeta M. Ionescu. — Corespondență.

Editorŭ: **Iacobŭ Mureșianu.**

Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Cursulŭ la bursa de Viena
din 1 Septemvre st. n. 1884.

Rentă de aurŭ ungară 6%	122.10	Bonurĭ croato-slavone	100.—
Rentă de aurŭ 4%	91.55	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.75
Rentă de hârtiă 5%	88.35	Imprumutulŭ cu premiu ung.	114 25
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	142.—	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	115.60
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	95.25	Renta de hărtiă austriacă	80.70
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	—.—	Renta de arg. austr.	81.45
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	101.60	Renta de aurŭ austr.	103.90
Bonurĭ rurale ungare	101.—	Losurile din 1860	134.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.50	Acțiunile băncei austro-ungare	850.—
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	101.50	Act. băncei de creditŭ ung.	295.25
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.50	Act. băncei de creditŭ austr.	296.75
Bonurĭ rurale transilvane	100 25	Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.75
		Napoleon-d'orĭ	9.66½
		Mărcĭ 100 împ. germ.	59.50
		Londra 10 Livres sterlinge	121.55

Bursa de Bucurescĭ.
Cota oficială dela 17 Augustŭ st. v. 1884.

Renta română (5%)	Cump. 93¾	vênd. 94
Renta rom. amort. (5%)	» 95⅜	» ——
» convert. (6%)	» 97¼	» 98
Împr. oraș. Buc. (20 l.)	» 33	» —.—
Credit fonc. rural (7%)	» 102¼	» 103
» » » (5%)	» 91½	» 92
» » urban (7%)	» 101¾	» 102
» » » (6%)	» 97½	» 98
» » » (5%)	» 87½	» 88¼
Banca națională a României	» 1323	» 1410
Ac. de asig. Dacia-Rom.	» 340.	» 364¼
» » » Națională	» 237½	» 247½
Aurŭ	» 5·40.%	» 5·50
Bancnote austriace contra aurŭ	» 2.07.	» 2.09

Cursulu pieței Brașovŭ
din 2 Septemvre st. n. 1884

Bancnote românescĭ	Cump. 9.08	Vênd. 9.11
Argint românesc	» 9.05	» 9.10
Napoleon-d'orĭ	» 9.62	» 9.64
Lire turcescĭ	» 10.86	» 10.90
Imperialĭ	» 9.86	» 9.88
Galbenĭ	» 5 64	» 5.67
Scrisurile fonc. »Albina«	» 100.50	» 101.50
Discontulŭ »	7—10 % pe anŭ.	

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui Gross (în casa prefecturei.)

ABONAMENTE LA „GAZETA TRANSILVANIEI.“
se potŭ face de la **1** și **15** a fie-cărei lunĭ.

Pentru Austro-Ungaria pe anŭ	12 fl. v. a.
» » » ½ »	6 » »
» » » ¼ »	3 » »
Se acórdă abonamente și lunare cu	1 » »
Pentru România și străinătate pe anŭ	36 francĭ
» » » » ½ »	18 »
» » » » ¼ »	9 »

Celŭ mai ușorŭ mijlocŭ de abonare este prin mandatŭ postalŭ. Abonamentele se plătescŭ înainte.

Rugămŭ pe domnii abonațĭ sĕ binevoiéscă a ne da lămuritŭ adresa, ca trimiterea ḑiarului sĕ nu sufere nicĭ cea mai mică întârḑiere.

Administrațiunea.

1—3

Publicare.

Têrgulŭ de țéră celŭ mai aprópe în comuna **Banatŭ-Lipova** se va ține în **14 Septemvre** a. c. st. n.; ér **têrgulŭ de vite** se va începe *cu două ḑile mai înainte.*

B.-LIPOVA în 26 Augustŭ 1884.

Antistia (primăria) comunală.

De inchiriatŭ.

Suntŭ dela Sf. Mihaiu **douĕ camere mobilate,** spre stradă fórte convenabile pentru o singură persónă. Afară de acestea, suntŭ de închiriatŭ și **douĕ magazine.** Informațiunĭ amĕnunțite se iau la proprietarulŭ G. Stefanovicĭ, comerciantŭ în Piață Nr. 28.

APELU URGENTU
cătră toțĭ locuitorii Austro-Ungariei.

Fiindŭ silitŭ a părăsi comerciulŭ meu, pe care îlŭ esercitŭ de mai mulțĭ anĭ, pentru a deșertá localulŭ la finele lunei viitóre, vêndŭ tótă marfa din depositulŭ meu, numai cu prețulŭ despăgubirei materialului primitivŭ.

Marfa este de cea mai fină, grea și bună calitate, și spre dovada solidităţii sale, orĭ ce marfă care nu convine cumpĕrătorului se primesce înapoi și se schimbă după plăcere, încâtŭ orĭ ce comandă se face fără risicŭ.

Cămășĭ de dame din celŭ mai bunŭ Chiffon englezŭ și cu broderii veritabile helvețiane, o adevĕrată broderiă de artă, bucata cu 1 fl. 50 cr., duzina fl: 16.50.

Corsete de nópte pentru dame de aceeașĭ calitate, fórte lungĭ și în tótă lungimea cu broderii helvețiane, fórte elegante, o podóbă pentru fiĕ-care damă 1 fl. 50 cr. duzina 16 fl. 50 cr.

Aceleași, din barchentulŭ celŭ mai finŭ și greu fórte fórte lungĭ, brodate în tótă lungimea lorŭ, bucata fl. 1.60.

Fuste din cea mai fină pênză, gătite cu bordurĭ fine de colóre veritabilă și cu volants, fórte finŭ, cualitatea ântâiu, bucata 1 fl. 40 cr., duzina 15 fl. 50 cr.

Cămășĭ pentru domnĭ, din celŭ mai finŭ Chiffon englezŭ cu peptŭ înpătratŭ, largĭ la gâtŭ după trebuință 1 fl. 50 cr., duzina 16 fl. 50 cr. Totŭ acele din celŭ mai finŭ Chiffon Schroll finŭ adjustatŭ à la France 1 fl. 70 cr., duzina 18 fl. 80 cr, bucata 2 fl., duzina fl. 22.50.

Garniture pentru masă cu desinŭ în florĭ, constândŭ din o fațá de masă și 12 șervete numai 2 fl. 85 cr. Totŭ acele lucrate în manieră francesă, fórte finŭ cu ciucurĭ, pentru 12 persóne, garnitura 3 fl. 45 cr. Acele din damastŭ finŭ, cu desinŭ de florĭ, constândŭ din o față de masă pentru 12 persóne și 12 șervete fine, garnitura 5 fl. 60 cr.

Ștergare turcescĭ tivite și împachetate cu bucata, bordurĭ roșii și ciucurĭ lungĭ, cu puișorĭ lucrațĭ finŭ și luxosŭ, duzina 3 fl. 75 cr.

Marame (tulpane) marĭ pentru dame din lâna cea mai fină de Cerlinŭ, cu ciucurĭ lungĭ. în colorile cele mai alese și frumóse moderne ca: scoțiana, turcésca, sură, vênătă, albastră, négră, roșiă, brună, pestriță etc. etc., 1 fl. 20 cr., duzina fl. 13.

Plaids de călĕtorie fórte marĭ și gróse, făcute de pănura cea mai grea și cea mai bună după mustre elegante angleze ca: surŭ, negriu, amestecatŭ, cu ciucurĭ grei și groșĭ; aceste Plaidurĭ se potŭ întrebuința în lungimea și lățimea lorŭ ca îmbrăcăminte, ca plapomă de călĕtoriă, plapomă de patŭ și Shawl de dame, dar și după o întrebuințare de 20 de anĭ se mai potŭ face din acele doue îmbrăcăminte elegante; se potŭ cruța de totŭ prin aceste pardesiurĭ, mantele de plóe și paletonurĭ, cualitatea I. numai 5 fl. 50 cr., cualitatea II. numai 4 fl. 50 cr. bucata.

Pânză de casă 30 cojĭ întregĭ, celŭ mai bunŭ și celŭ mai greu fabricatŭ pentru folosulŭ casei 5/4 largŭ 7 fl. 50 cr., 4/4 largŭ 5 fl. 50 cr., bucata 7 fl. 50 cr. Prețurile bumbacului se urcă repede, pânza va costá în timpŭ scurtŭ prețu duplu; o comandă grabnică se recomanbă adecă la fie-cine.

Batiste din cea mai grea mătasă din Lyon, fiĕ-care cusută în alte colorĭ, duzina 3 fl. 50 cr.

Ciorapĭ finich de mătasă în cele mai frumóse colorĭ, vergate cu roșiu, vênătŭ, violetŭ, rosa, cafeniu și chamois lungĭ până peste genunchĭ 3 părechĭ 1 fl. 15 cr.

Garniturĭ Gobelin, costândŭ din doue fine acopereminte de patŭ și unulŭ pentru masă, (cu ciucurĭ de catifea) în colorĭ, lucrate fórte frumosŭ, costă o garnitură adecă tóte trei bucățile la olaltă 7 fl. 50 cr.

Lepedee (cearșafurĭ) fără cusătură de o pânză bună și grea, acomodate pentru celŭ mai mare patŭ 8/4 largŭ 1 fl. 35 cr., duzina 15 fl.

Certine de lute celŭ mai finŭ și celŭ mai bunŭ fabricatŭ, cualitatea grea, închisŭ sĕu deschisŭ în mustre persice, turcescĭ, și indiene cu ciucurĭ mulțĭ și lungĭ, lungimea 3 metri și 30 centimetri, o ferestră, adecă părechea I. cualitate fl. 5, II. cualitate 4 fl. 25 cr.

Cheviot stofe diagonale pentru Domnĭ pentru sesonulŭ tomnei și iernei, țesute de lână veritabilă de óie, în cele mai nouĕ și netede culorĭ, netede și tărcate, calitatea primă, sare cafenii, vînete, măslinii și negre. O garnitură complectă pentru orĭ cine numai 6 fl. Mostre nu se potŭ trămite de locŭ.

Cumpărătorii de marfă în valóre de celŭ puținŭ 15 fl. primescŭ ca remunerațiune, adecă gratis unŭ inelŭ veritabilŭ de aurŭ 6 carate, ornatŭ cu turchise și mărgăritare gravatŭ frumosŭ și fórte elegantŭ.

Comandele, cari se efectuescŭ numai după trămiterea sumei datorite sĕu cu rembursŭ (Postnachnahme) sunt a se face la WAARENHAUS

J. H. Rabinovicz,
WIEN II. Schiffamtsgasse 20.

26—30

Magazinŭ de incălțăminte
„CISMA ROȘIE“ Strada Căldărarilorŭ 540.

Comande după **mĕsură** se vorŭ efectuá din **materialŭ solidŭ,** și cu **prețurĭ moderate.**

Subscrisulŭ am onóre a recomandá onoratului publicŭ Magazinulŭ meu de **încălțăminte** pentru **bărbați, dame** și **copii,** cu **prețurile cele mai moderate.**

Asemenea recomândŭ onoratului publicŭ **depositulŭ** de **pălĕrii** pentru **bărbați** și **copii** cu prețurĭ reduse.

Comande pentru **străinătate** se primescŭ și se **efectuiéză promtŭ** și cu **prețurĭ moderate.**

G. Orghidanŭ.

Tipografia Alexi Brașovŭ.